

feiten en meningen uit de media- wereld

LUC DUJOURIE

EN

WIM VAN DER BIESEN

In 1985 werd de DALENDE tendens van de DAGBLADOPLAGEN verder gezet. Bij de nederlandstalige pers gingen alleen "De Morgen" en de "Standaardgroep" vooruit. De oplage van deze laatste steeg met 3% (van 359.012 naar 368.385 exemplaren), terwijl deze van "De Morgen" zelfs met 6% toenam (van 43.933 naar 46.531 exemplaren). De grootste achteruitgang was voor "Het Volk" dat ondanks een volledig nieuwe opmaak zijn oplage met 3.590 exemplaren zag verminderen en voor het eerst sinds de jaren vijftig beneden de 200.000 kwam (199.078 exemplaren).

Bij de weekbladen is de achteruitgang over het algemeen aanzienlijker. Opmerkelijk is wel dat de goedkope bladen het erg goed doen. "TeVe-Blad" (23 BF) zag haar oplage met 15% stijgen tot 207.192 exemplaren en het pas in november 1984 opgerichte "Dag Allemaal" (20 BF) had na één jaar reeds een oplage van 92.938 exemplaren. De algemene teruggang van de weekbladpers wordt door de Nationale Federatie van Informatie-weekbladen trouwens toegeschreven "aan de uitholling van de koopkracht".

*

Het lijkt er sterk op dat de Franse pers- en mediawereld vast van plan is dit jaar alle records inzake negatieve publiciteit te breken.

Na Hersant, de perswet en de problemen bij zowat alle TV-zenders is nu het pers-agenschap AFP aan de beurt. Deze zomer lekte namelijk uit dat AFP in zware financiële moeilijkheden zou verkeren, wat de raad van beheer tot drastische maatregelen noopte. Directeur Henri Pigeat kreeg opdracht in de kortste keren wat te doen aan het geschatte verlies van zo'n 64 miljoen FF per jaar. Wat algemeen al werd gevreesd gebeurde ook en Pigeat deelde op 8 juli mee dat zo'n 300 jobs zouden verdwijnen. Vooral het aantal journalisten (-150) zou drastisch worden verminderd. Onderhandelingen tussen patroon en vakbonden bleven tot op heden aanslepen en zijn in het bekende sukkelstraatje beland.

*

Het op 27 mei 1986 failliet gegane Vervierse dagblad "LE JOUR" werd in juli 1986 overgenomen door de Naamse groep "Vers l'Avenir". Tot dan toe werd de krant uitgegeven door de twee curatoren. "Le Jour" is nu versmolten met "LE COURRIER", de Vervierse uitgave van "Vers l'Avenir". Van

het "nieuwe" blad worden nu dagelijks 16.000 exemplaren gedrukt (voorheen had "Le Courrier" een oplage van nauwelijks 5.000 exemplaren). De naamloze vennootschap Vers l'Avenir betaalde 34 miljoen BF voor de overname van "Le Jour" en nog eens 21 miljoen BF voor vier huis-aan-huis-bladen die tot dezelfde (failliete) groep behoorden. Door deze transacties heeft de N.V. Vers l'Avenir haar positie van eerste Waalse krantengroep nog gevoelig versterkt.

*

Eind juli maakte de bekende cinema CALYPSO in Gent bekend dat men de boeken had neergelegd. Calypso was eigendom van de Nederlander Meerburg die tevens een gelijknamig filmcomplex te Antwerpen bezat. Beide werden dan recentelijk overgenomen door de video-maatschappij Super Club. Calypso kende de jongste tijd een fikse terugval in de belangstelling als gevolg van de enorme concurrentie in het Gentse (Decascoop, Heylen).

*

Volgens het tweejaarlijkse CIM-onderzoek naar het mediabereik LEZEN de Belgen steeds MINDER DAGBLADEN. Slechts 56,1% van de bevolking boven de 15 jaar zou nu nog een krant lezen; in 1984 was dit nog 59,2%. Deze negatieve trend is in het Waalse landsgedeelte veel sterker dan in Vlaanderen.

Toch verloren de Vlaamse kranten de laatste twee jaar nog 2,5% van hun lezers. Dit verlies komt volledig op de rekening van de vijf grootste dagbladen, met als uitschieters "Het Volk" (-6,2%) en "Het Belang van Limburg" (-7,7%). Daartegenover zagen de twee kleinere Vlaamse dagbladen, "De Morgen" en "De Financieel-Economische Tijd" hun leespubliek stijgen met respectievelijk 43% en 33%.

De franstalige pers verloor tussen '84 en '86 meer dan 180.000 krantenlezers of bijna 10%. De koplopers waren hier "La Cité" (-19,5%) en "La Meuse" (-16,3%). Twee bladen wonnen lezers bij, nl. "La Libre Belgique" (+5,9%) en "La Nouvelle Gazette" (+9,7%).

Bij de weekbladpers noteert men, ondanks enkele belangrijke verschuivingen, over het algemeen een status quo. Er is een opmerkelijk verlies voor o.a. "De Post" (-19,3%), "Kwik" (-15,6%), "Zondagsblad" (-12,8%) en "Tv-Ekspress" (-7,2%). De belangrijkste winst gaat naar de damesbladen met als

topper "Flair" dat nu 52,8% meer lezers telt dan twee jaar geleden; ook "Libelle" zag zijn leespubliek met 10% stijgen. Andere "winnaars" zijn "Knack" (+13%) "Trends" (+9,9%) en "Humo" (+7,1%).

Ten slotte is het opmerkelijk dat ook de meer lokale media, zoals de huis-aan-huisbladen en de lokale radio's heel wat publiek verloren tijdens de laatste twee jaar.

In FRANKRIJK zijn premier Chirac en zijn cultuurminister Léotard nog altijd druk doende elk spoor van het door de vorige regering opgezette medialandschap uit te wissen. Dit keer waren twee privé-zenders aan de beurt. De regering trok namelijk op 2 augustus jl. per decreet de door de vorige regering (net voor de verkiezingen) toegekende zendmachtigingen van Canal 5 en 6 in. De "5" is een commercieel net dat vooral shows, kwisprogramma's en Amerikaanse series presenteert en door Silvio Berlusconi en Jerome Seydoux wordt gecontroleerd. Deze "5" zal samen met de "6" die hoofdzakelijk muziek en videoclipps uitzendt kunnen blijven uitzenden tot er een nieuw schema voor de televisie is uitgetekend. Totdat de oppositie de volgende verkiezingen zou winnen, zullen we maar zeggen...

De UITZENDINGEN DOOR DERDEN, de Vlaamse kijker is ongetwijfeld reeds met het verschijnsel vertrouwd. Wat echter niet zo vertrouwd en bekend klinkt, is het feit dat deze dagelijkse portie uitspraken van Van Miert, Neyts en andere Swaelens betaald wordt door diezelfde kijker. Technische kosten, materiaal, allerlei toelagen en bonussen per uur zendtijd vallen namelijk ten koste van het BRT-budget. Enige tijd geleden kwamen twee van deze derden in opspraak toen bleek dat men aan voornoemde subsidies nog niet genoeg scheen te hebben. Met name LIBRADO (PVV) en TELEON (VEV) werden er in de pers van beticht van twee walletjes te eten en niets minder te doen dan hun zendtijd te verkopen. Zo kregen bemiddelde ondernemers voor zo'n 100.000 BF een "bedrijfspotret" in Teleon en kreeg de nog meer bemiddelde autoconstructeur enkele minuten in de "autovriendelijke" rubriek "Librado Turbo". Tenslotte is 500.000 BF nog altijd een spotprijsje vergeleken bij het gemiddelde tarief in andere "reclame-media". Op de vraag of hiermee het decreet niet te buiten werd gegaan, antwoordde minister Dewael dat hij

meende het decreet in zijn ruimste zin te moeten interpreteren, teneinde de derden toe te laten hun boodschap in de door hen zelf gewenste vorm te brengen.

Grote paniek in Vrij Radio-land toen medio augustus het CIM zijn LUISTERCIJFERS voor VRIJE RADIO'S bekendmaakte. Het totale bereik voor alle zenders samen zou met zo'n 3,1% zijn gedaald tot 26,6%: Ter vergelijking: de BRT haalt 30,9%, de RTBF 15,3%. De angstige reacties die hierop volgden zijn echter niet zodanig rechtstreeks door de cijfers te verklaren, maar eerder door de onzekerheid over het antwoord van de adverteerders. Velen zouden immers in de problemen komen als zou blijken dat de adverteerders ten gevolge van voornoemde cijfers er zouden toe overgaan hun investeringen terug te schroeven of zelfs stop te zetten. Bij nader inzien bleek de initiële consternatie ietwat overdreven te zijn geweest. Vooreerst is het begrijpelijk dat sedert 1984 en de stichtersgeneratie het enthousiasme ietwat is bekoeld. Ook heeft men een nogal turbulente periode achter de rug waarin golfleenteveranderingen, stoorzenders e.d. nogal wat luisteraars moeten hebben gekost. Tenslotte mag men de reactie van de officiële zenders, die meer gericht zijn gaan concurreren - denken we maar aan Studio Brussel -, niet uit het oog verliezen.

Enige tijd geleden kondigden we U nog het verschijnen van het nieuwe Britse dagblad "TODAY" aan. Aanvankelijk, bij het verschijnen in maart van dit jaar, leek alles vlot te verlopen, maar toen het nieuwsgierigheidseffect was weggeëbd zakte de oplage naar zo'n 300.000, waarmee men ver onder de verwachtingen en zelfs het break-even point bleef. Het hele opzet was geschaagd op het kapitaal en de vindingrijkheid van EDDY SHAH, die een aparte koers wenste te volgen, tegen alle geploegheden van het Londense traditionalistische perswezen in. Zijn politiek van verre-gaande technologisering, de niet-syndicering en lage produktiekosten hebben het echter niet gehaald. Medio augustus kondigde Shah namelijk aan dat hij zijn meerderheidsparticipatie in de krant had verkocht aan de groep Lonhro, die daarmee 60% van de aandelen kreeg toegeschoven. Vermeld dient bovendien dat deze internationale groep reeds in juli was te hulp ge-

komen met een investering van zo'n 20 miljoen pond.

U heeft het waarschijnlijk niet bemerkt, maar 1 september moet wel een bijzondere datum zijn geweest voor de film liefhebber. Vanaf die datum was (bekabeld) Vlaanderen namelijk een TV-zender rijker. De betaalTV-zender FILMNET biedt zijn publiek 24 uur per dag klokvast geprogrammeerde films aan, op voorwaarde natuurlijk dat datzelfde publiek zijn abonnement tijdig betaalt en daardoor recht heeft op een "decoder". Die moet het mogelijk maken de voor het grote kabelpubliek gestoorde signalen weer helder te maken. Vermeld dient hierbij de "geblokte" programmatie die er toe moet leiden dat elke leeftijdscategorie ongeveer krijgt wat ze verlangt. U kan met andere woorden gerust op beide oren slapen: uw lieve peuter zal rond de klok van zessen geen Sylvia Kristel op de buis ontmoeten.

De eigenaars van "DE NIEUWE GIDS", opgericht in 1947 en sinds 1950 een nevenuitgave van "Het Volk", willen het blad "EEN NIEUW GELAAT" geven. Men zoekt nieuwe financiële middelen om een expansieplan uit te werken waarbij vooral gedacht wordt aan een redactionele uitbreiding. Tot nog toe is de inhoud van "De Nieuwe Gids" - op de editoralen na - ongeveer gelijk met deze van "Het Volk". Het blad werd lange tijd aangezien als de officiële spreekbuis van de C.V.P. en verdedigde meestal de werkgeversstandpunten. De hoofdredactie stond achtereenvolgens onder de leiding van Jan De Spot, Antoon Breyne en Frans Van Erps, die onlangs op rust ging. De huidige oplage bedraagt ongeveer 7.000 exemplaren.

Op 6 september 1986 verscheen de "PRAV-DA", het officieel orgaan van de Communistische Partij van de Sovjet-unie, in het Nederlands. Het betreft de integrale vertaling van de Russische uitgave van 26 augustus 1986. De initiatiefnemers (een Deense groep) wilden de Nederlanders en de Vlamingen zo concreet mogelijk laten zien hoe de Russische lezers geïnformeerd worden. Daarom werden het woordgebruik, de toon en zelfs de lay-out zo getrouw mogelijk nagebootst. Deze éénmalige editie van de "Waarheid" werd op 120.000 exemplaren gedrukt, waarvan er 30.000 voor Vlaanderen bestemd waren. De 8 bladzijden dikke krant kostte 50 BF.